

LA:SENYERA:FEDERAL

Porta-vèu de la Joventut Republicana Federal

Any II

REDACCIÓ: August, 14, baixos
ADMINISTRACIÓ: Plaça Olózaga, 10, ent.
No responem dels articles firmats.

Tarragona 31 Maig de 1908

Preus de suscripció

Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre. 1'50 pts
Estranger..... 2'00

Nom. 85

LA EDUCACIÓ LÀICA

Escola de 1.ª Ensenyansa
Robolledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Classes especials de repàs, reforma de lletra y preparació per la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Al jovent federal

La Joventut Federal d'aquesta ciutat, amadora fervorosa dels principis que encarna el Programa de 22 de Juny de 1894, y desitjosa d'aumentar el seu radi d'accio y enfortir els esperits per medi d'una activa propaganda pràctica dels seus ideals, ha acordat obrir un llibre de Cens del partit en el que gratuitament podrán inscriurers tots el ciutadans mitjansant les següents

BASES

1.ª Pera esser inscrit en el Cens s'ha d'admetre en sa totalitat el Programa de 22 de Juny de 1894.

2.ª Estar proposat per dos individus del mateix Cens.

3.ª Estar comprés entre'ls 16 y 40 anys d'edat.

5.ª Els que's proposin para ingressar en el llibre de Cens desde el 15 de Juny endavant no serán inscrits definitivament fins al sis mesos de feta la seva proposta.

6.ª Tots els inscrits definitivament en el llibre de Cens, podrán esser electors y elegibles pels caires polítics que s'els hi confiin.

7.ª Venen obligats a pertanyer al Cens tots els socis de la Joventut.

8.ª No podrà esser inscrit en el llibre de Cens cap individuu que pertanyi en algun partit afí al nostre si avans no perteneix a la Joventut o Centre Federal.

9.ª Aquest Cens tindrà una junta composta de set individus entre'ls quals s'elegirán President y Secretari, y de un delegat per cada districte municipal.

10.ª Pera esser inscrit en el Cens no s'imposarà quota de cap mena, venint obligats a sufragar quota voluntaria quan hi hagi quicun gasto ocasionat pel Partit.

11.ª Aquestes bases se podran ampliar sempre que's cregui convenient, mitjansant l'aprovació de la General.

Convensuts com estém del esperit fondament liberal y autonomista del jovent tarragoní, no dubtem qu'el nostre Cens

de Joventut Federal se veurà nodrit per valiosos elements dels qui avui per qüestions particulars—que mai deurien trascendir al ordre polític—se troben allunyats de la vida activa del partit.

Rebin doncs, per endavant, tots els qui vinguen a engrossar nostre camp, la abrassada de germano de

La Junta d'Acció Política.

Del Mestre

La Autonomía

VII

La libertad de conciencia es uno de los derechos inherentes á la personalidad humana, que ellos y yo ponemos fuera del alcance del Estado. Si con reconocer que la nación es autónoma le negamos la facultad de quitarlo y aun de cercenarlo, ¿no será lógico negarla al pueblo y la provincia? Están esos hombres verdaderamente ciegos. Desconfian de las provincias antes de verlas en ejercicio de su autonomía, y no miran como la nación, en el ejercicio de la suya, conculta y pisa en lo que en más precisamos. Hace ya tiempo que esa misma libertad de conciencia está reducida á una tolerancia estrecha y recelosa. A ser lógicos mis adversarios, deberían negar á la nación una autonomía de que hacen tan mal uso.

Respecto á la amortización y los mayorazgos quiso la nación volver el pié atrás en 1857. Estuvo en poco que no los restableciera para los senadores. Ahora mismo, por la jurisprudencia de sus tribunales, tiene abierto muy ancho boquete, lo mismo en las leyes desvinculadoras que las desamortizadoras. Permite el fideicomiso por dos ó más generaciones, siempre que no contenga la prohibición de enajenar los bienes. El heredero fiduciario debe, de todos modos, entregar al fidei-comisario, en una ú otra forma, todo el caudal que del testador reciba. Tolera también la nación que se destinen bienes raíces y á las funciones de beneficencia, por su carácter perpétuas, con tal que el fundador disponga que se los convierta en valores públicos cuando lo exija el Estado.

¡Y qué! ¿Serán estos los únicos pasos que dé la nación hacia atrás por este camino? La beneficencia privada se desarrolló aquí como en ningún otro pueblo del mundo. El valor de los bienes á ella aplicados asciende aun hoy en algunas provincias á millaradas de reales. Hay fundaciones para todo: lo mismo para amparar al desvalido que para cuidar al enfermo; lo mismo para fomentar la población que para difundir la enseñanza. Nuestras leyes desamortizadoras han venido, á no dudarlo, á privarlas de grandes recursos, y á calmar, cuando no á paralizar, ese hermoso movimiento de las almas al bien de los demás hombres.

¿Quién ha de creer aquí estable lo que haya de tener por base los valores públicos? Estaban hace pocos años la

mayor parte de las fundaciones sin llenar su objeto por no pagar el Estado los cupones de la deuda. De improviso quedaron por una ley reducidas sus rentas á la tercera parte. Deberá la nación, quiera que no, enmendar su obra, y la enmendará de seguro.

Pues ¿y la desvinculación? Hablan de ella esos federales como sino ofreciese lugar á dudas. La vinculación, tal como aquí existía, era realmente detestable. Hija de preocupaciones aristocráticas, no servía sino para dar brillo á un corto número de familias y arraigar hábitos de holganza. Pero la hay en otros pueblos, mucho más cultos que el nuestro, para que no se descompongan, por la sucesión forzosa é igualitaria, los establecimientos, ya industriales ya mercantiles, ya agrícolas, creados por el ingenio, la actividad y la economía del hombre. ¿No podrá la nación un día lo mismo que cualquier provincia, hacer algo porque esta clase de vinculación se establezca entre nosotros? Por ella abogaba Fermín Caballero al encarecer la necesidad de formar y mantener los votos redondos; por ella se han decidido espontáneamente todos los pueblos que han gozado de plena libertad testamentaria. La hay en Inglaterra; la hay, como se ha visto, en casi todas nuestras provincias aforadas, y las hay, á pesar del Código de Napoleón, en la misma Francia, en muchos pueblos sentados á la otra vertiente de los Pirineos. Donde no lo permite la ley, la establece la costumbre; y, aunque bajo diversas formas, la encontramos aun hoy en casi todas las naciones de Europa: de Suecia y Noruega á Italia, de España á Rusia.

F. PI Y MARGALL.

Noli me tángere

«Las Novedades publicó una extensa relació de les causes que obligaven al ministre de Marina a presentar la dimisió.

Cau arrastrat, deia, pels xanxulls que durant sis anys ha vingut realisant el seu gendre, l'ajudant y tenent de navili Sr. Espinosa.

Se varen reunir en tribunal d'honor els tinents de navili que hi ha a Madrid y varen acordar per 34 vots contra 4 la separació del Sr. Espinosa.

El gendre del ministre, que és persona competentísima en electricitat, va fer societat pera ascensors elèctrics ab un Sr. de Filipines anomenat Santinaria, el qui, passat algun temps, se va retirar del negoci, havent perdut 25,000 duros en el mateix.

Després se va associar ab el Sr. Espinosa el diputat Sr. Gómez Acebo, qui va perdre 5.000 duros.

Després el ministre de Marina va demanar una subvenció de 15,000 duros pera construir una iglesia a Cartagena y sols se varen enviar 5,000 duros al bisbe. Els 10.000 restants no se saben parens.

Per últim, el Sr. Espinosa, escudantse en l'influència del seu sogre, va demanar no fa gaire 8.000 pessetes a l'habilitat del ministeri, pera anar a evaquer una diligència a l'extranger.

L'habilitat no's va atrevir a negàrles-hi, pero va tenir de vendre una casa de la seva propietat, al descobrirse l'estafa, pera reintegrar les 8.000 pessetes.

Aquest últim cop es el que ha obligat als tinents de navili a formar tribunal d'honor.

El ministre de Marina, al comprender que les coses no tenien ja remei, abans de reunir-se's tinents de navili va visitar al Sr. Maura y va presentar la dimissió.

El Sr. Manra se resisteix a acceptarla, perque diu que'l ministre no és responsable dels actes que hagi comés el seu gendre. No obstant, *Las Novedades* diu que no's pot oblidar que durant sis anys el ministre ha estat cobrint les faltes del seu gendre y aquest no ha sigut entregat als tribunals de justicia com ho hauria sigut un qualsevol.

Es precís recordar que estém en un país ideal y que únicament entre nosaltres pot tindre realitat pràctica certa co-media de Benavente qui un cop vegerem representar.

Contra'l projecte

del terrorisme

En el Teatre de la Princesa de Madrid s'hi celebrarà'l darrer dijous un miting contra'l projecte de repressió del terrorisme.

Parlaren en aquell acte varies personalitats liberals, demòcrates y republicanes y s'aprobaron les següents conclusions:

«Primera. Protest a unànim dels defensors dels principis democràtics contra'l projecte de llei sobre'l terrorisme.

2.ª Obstrucció de tots els lliberals a'n'aquest projecte de llei, que conculca la Constitució de l'Estat.

3.ª Acceptació del concurs de tots els elements socials que proclamen el seu propòsit d'oposarse ab una propaganda legal a la sanció d'aquest atentat jurídic.

4.ª Acordar que les minories democràtiques, republicanes y socialistes dels municipis expressin en sessió pública en les corporacions respectives els acords d'aquest acte, participant-ho així a la premsa en telegrama de que's donarà publicitat.

5.ª Considerar obert desde avui el període de propaganda que haurà de tenir efecte en meetings que deurán celebrar-se a tot Espanya.

6.ª Trasmetre als ciutadans y entitats la necessitat de mantenir-se units tots els lliberals, davant de la injustificada provocació dels reaccionaris, seguint junts fi's a posar definitivament a cobert de tota amenaça'l principis de llibertat.

Esperem, doncs, que's regidors no

reaccionaris del nostre Ajuntament complirán l'acord a que fa referència la conclusió quarta.

Alé de Llibertat

Record d'un diumenge.

Que n'es d'alegror el diumenge.
Ell ens reposa del vinclament de cos
que sofrim tota la setmana, perquè ns el
poguem mantindre ab vigor.

Ell ens deix gaudir l'aire pur de les
saludables muntanyes.

Ell ens deix redresar el cos per aspirar
ab satisfacció l'oxigeno qu'ens ha
faltat durant sis dies.

Y per raó natural nosaltres qu'ens es-
clavitzém tota la setmana, per fer mes
lleugeres les necessitats de la vida hu-
mana, tindriem de gaudir, el dia de re-
pòs, d'un benestar sino superior al menys
igual que'ls demés homes.

Pero, bá; no'ns fem pensaments d'al-
truisme y pensém no mes en la bellesa
del diumenge.

Ab el cor plé d'una tristessa alegra,
surto envers el camp al comens de la
tarde.

Que n'es d'hermos ab aquell escampall
de sol tebi que fa a la Primavera!

El cos s'emociona baix el seu escalf y
l'espirt gosa de fruir el baf de l'ufanosa
terra que resta mitj adormida baix el
seu mantell.

Entro en un camí no gaire ample, ab
marge als dos costats que no'm deixa
veurer més que les altes muntanyes allà
al lluny, mitj boiroses, que's dibuixen en
marcades ondulacions, en el fondo del
cel clar.

Per dalt dels marges veig oliveres de
vert fullám y ametllers curullats de
fruits que m'envien una mica de fresca
ombra; y bonics masets rodejats de
flors y en quiscuns glorietes enramades
de simbòliques passionaries y romànti-
ques eures, que se m'enduen el cor per
saborejar un moment aquell trosset de
naturalesa arreglada simètricament.

Empero haig de seguir aquell camí
que segons les necessitats dels homens
que s'han apropiat aquella part de la te-
rra, l'han fet serpentejar per ont han
volgut.

Arribo a un tros de garriga plé de
herba y flors silvestres.

Allí si que hi puc passar al meu
gust.

Que n'es d'hermosa la seva rusticitat!

Qui hi respira lliure el cor, aspirant a
plé pulmó la fragància de les aromes,
gossant la vista ab la contemplació de
les rosades campanilles!

Quin conjunt mes agrados; els quarts
passan com segons al mitj de tanta be-
liesa.

D'allí es veu l'ample mar blau ab tota
sa magnificència.

El sol s'hi passeja joiós sense trobar
marges que li privin el pas; tot ho assa-
dolla de llum y de colors y l'aigua llueix
sota seu com un mar de plata, clapejat
d'or y pedreria.

Baixo a un barranc, que les aigües
han obert al costat de la muntanya, pera
cercar un lloc solitari ont descansar hi
veig, dalt a la vora, cabres arrescantse
a buscar menjar per perilloses roques
sortides, a perill de despenyarse baix,
pero ho fan pel seu gust, ab llibertat.

El barranc puja ab pendant fins arri-
bar a un caminal.

Al fi d'aquest hi trobo un garroferal
qu'ombreja la terra.

Allí reposso una estona, per contem-
plar la naturalesa.

L'aire refresca l'ambient y'm dona
indescriptible benestar.

Algún qu'altre auçell pasa cantant
per entre'ls arbres.

Les flors van obrint son calzer satis-
fetes d'haver gosat del bes de foc, que
els hi ha donat el sol.

L'arbreda murmura el cant de la tar-
de, bellugantse joiosa al rebrer les cari-
cies del aura.

Mes avall d'hont jo soc, dintre una vi-
nya, hi ha una somereta pastorant y ti-
rant cosses neguitossa per lliurarse de
les atormentadores y dropes moscas;
qui sab si es el seu dia de repòs o es cos-
tum del seu amo deixarla pasturar tran-
quilament en aquella hora, tots els dies.

De la ciutat arriba l'eco de les cam-
panes de la Basilica. Aqueixes mai tenen
el seu dia de repòs; sempre fan sentir sa-
llengua de bronze. No serà mai diumen-
ge per elles?

De tant en tant se sent un gall que
alegra'l diumenge, escampant son repe-
tit cant per la mitj callada muntanya.

La terra, voltant, ha deixat al sol bas-
tant avall.

Jo penso en el dia, que passa lleuger,
sense adonarmen y s'acosten els sis dies
d'esclavitut pagada.

Que hermos ets diumenge que retor-
nas als homens al seu si natural; que
deixas fruir per un moment el sublim
emblema de llibertat, convidannos a pen-
sar en la grandesa del teu sentit.

Quant serà que auré cercat el diu-
menge etern de la vida!

J. Jové.

El Concert de l' "Orfeó Tarragoní"

El Concert que l'aplaudit "Orfeó Tar-
ragoní" donà'l darrer dijous en el Te-
atre Principal (Ateneu de Tarragona),
fou un nou triomf que l'entitat cantaire
pot anotar junt ab els molts que ja porta
conquerits, en el seu curt temps,—relati-
vament,—que té de vida.

La festa era en obsequi als senyors
socios protectors y families dels orfeo-
nistes, y a fé que'ls uns y les altres van
correspondre al convit de l'Orfeó, om-
plint casi tot el Teatre, ab desitjos de
passar una agradable vetlla, recreant
llurs oïdos ab les cansons del repertori,
moltes d'elles aplaudides ja en altres
festes intimes y públiques.

Les tres seccions que integren l'Or-
feó, foren aplaudides de debò. La de
senyoretas cantá admirablement el Diu-
menge, que'l públic obligá a repetirla.
La de nois, en la cansó *Els petits es-
tudiants*, que canten ells sols, van estar
molt ajustats. La gracia de aquells jóve-
nets la premia'l públic ab forts aplaudiments,
y els petits cantaires ens tornaren a fer sentir *Els petits estudiants*,
essent acollits altra volta ab un esclat
unànim d'aplaudiments. La secció d'hom-
mes se lluí de debò ab els populars *Pes-
cadors*. Se'ls aplaudí merescudament y
no van repetirse per lo molt fatigats que
ja's trobaven els cantaires.

De les pesses de conjunt, admirables
*El Senyor Mestre y El Rossinyol. La
Mare de Déu*, que era la única que va
estrenar aquella nit, puig totes les dé-
més ja les havien cantades, resultà tam-
bé molt ajustada y va ser molt aplaudida.
Y acabá'l concert ab els imprescindibles
Segadors, que tan bon punt el
Mestre Director Sr. Gols aixecá la ba-
tuta pera comensar a cantarlos, la ma-
joría del públic s'aixecá dels seus seients
respectius y aplaudi entusiàsticament
y obligá a que's repetissin.

Y el públic, pausadament, anà sortint
del vell Teatre, deixantlo en una trista
solitud...

L'acte va resultar hermos; la tasca
dels professors y dels cantaires tots, mol-
ta pero ben recompensada ab les ova-
cions del nombrós públic, qui, segons
sembla, també'n sortí molt satisfet.

Acabém aquestes curtes ratlles dient
qu'es de doldre en gran manera que el
«Orfeó Tarragoní» no s'hagi sapigut
captar les simpaties de tot el jovent tar-
ragoní, puig d'haver passat així la nos-
tra entitat artística comptaria avui ab
un nombre mes grós de cantaires y al-
gunes de les cansons serien cantades ab
mes braó encara y sempre recrearien
mes els oïdos de tots els devots del cant
y de la música.

Pensin els senyors de l'«Orfeó» que
aquest es tarragoní y que no deu sepa-
rarse de lo que resa'l seu nom. Seria una
verdadera llàstima, que per alguna pe-
titesa, justificada, potser, el nostre «Or-
feó» se vegés orfe *per in eternum*, de
l'apoi y de l'estima d'alguns elements
prestigiosos del jovent tarragoní!

A. B. Arís.

Delllibre "Ruralisme"

d'En Joan Rosselló

Mallorca es una au marina de l'estol
grec que, esgarriada un temps d'aquell
nombrós esbart, emprengué la volada
seguint el sol en sa carrera, fins que,
trobant se retuda de cançament o por-
ga de lo ignot, va posar sobre les bla-
ves aigues del Mediterrani, baix de l'alt
Pireneu, on romangué de sobte encan-
tada pera sempre.

Mirau-la sobre un mapa y veureu que
té la figura de la fotja mentre nedà per
dins les aigues dels nostres prats: el
coll arrufat, la cua curta, les ales apla-
gades i el cos arrodonit y gris, d'atapit
plomall. Encara's troba en la direcció
que duia a l'arribada; el béc a Andraig
y la cua a Formentor. Aspra y rocosa
serra l'atravessa de llevant a ponent,
com ala de forta ossada y llargues plo-
mes. Els serrals d'Artá y els de Felanitx,
més curts y baixos que la del Nord, són els peus y les cames arron-
sades. El ventrell, amb les parts blanes,
es el canal que corre desde la badia de
Palma, on té la boca, seguint pel pla de
Sant Jordi y centre de l'Illa, fins l'Albu-
fera d'Alcúdia, que es el punt d'eixida
del líquid que engoleix. Quasi tota es
ploma y óssos, y la poca carn que duu
es negrosa y dura com la dels auçells
del salobrar; terrers gravencs, ab qual-
que redol argilós, dins bassos y ressalts,
damunt un ample llit de pedra ressecada y
brescada, sobre'l qual les aigues de les
pluges corren depressa pels empinats
torrents cap a la mar; y la poca que hi
queda, mullant la terra assedegada,
s'abeura aviat xupada per aquella es-
ponja insaciabile. Com no té amples ves-
sants, no hi ha rius ni llacs durant l'es-
tiu de fresques y dolces aigues; sols s'hi
troben uns quants gorcs en les altures,
y migrades fontetes ençà y enllà per la
muntanya, ab alguna per dins el pla.
Les cinies y els pous, en el temps de la
calor, solen secarse: no més són fortes
les aigues fones y les que, filtrant, hi
acuden de la mar.

Els perfils de l'aú marina, vull dir de
les costes, serrals y puigs, apareixen
néts, precisos, retallats sobre l'horitzó,
mentre no'ls tapa la boirada pel cim de
les muntanyes, com succeeix sovint.
Més en tot temps de l'any la llum viva y
clara del sol li dóna un uniform, grisenc
y brillant tenuint-ho tot dels esplendoris
prepotents del cel y de l'iluminació uni-
versal de l'aire. Tot es gris-blavós, a di-
ferència d'aquells països humids, ont el

pis es sempre verd clapejat de colors
calents y vius: roig, vermell, groc, pa-
lla, negre o blanc, segons sia l'objecte;
taques que no estan mai esmortides per
la claror massa intensa del cel, que es la
que té aquí'l valor predominant. La ma-
teixa calitja, a l'escampar-se, esfumant y
atenuant la llum del sol, com es viva y
brillant, destrueix l'efecte del clar-obs-
cur.

Sí: Mallorca es una hermosa illa de
l'orient, una illa grega desligada de
l'estol jonic, que, a través dels segles
y a gran distància, conserva inesborra-
ble la fesomia de la raça, on la llum in-
flueix constantment sobre la flora vege-
tal y sobre l'animal, y, més que en cap,
en l'humana.

La vegetació es exuberant, vigorosa
y persistent; el ràmatge dels arbres co-
breix sovint la terra; les plantes resis-
teixen llarg temps sense sentir l'amoro-
sa besada de les pluges; les besties s'hi
mantenen d'herba seca, fulles mustiques
y aspres brotes, y l'home roman a
l'aire lliure, assaciant la fam amb un bo-
ci de pa y una grapa de figues.

Bé pot dir-se que aquí la planta y l'ar-
bre, l'au, la bestia y l'home, tot, més
que de la sava de la terra, viu y s'alimenta,
com el pi de l'altura, de les
amors del cel.

Mallorca es gran, es bella; té gorcs y fondalades
y olivars y pobles y coves y castells,
y putxos que s'abeuren del cel dins les boirades
com de la llet materna, alcant-se assedegades
les boques dels vedells.

Té murs de roques fones on brama la riera,
l'espiga d'or s'engrossa fins als pinàrs reuils;
els tarongers verdesgen, se vincla la palmera;
lo mar damunt la platja s'adorm. o escup brumera
entre gegants esculls.

Celistia de victoria de grana l'enmantella,
rompe son cativeri un rei conqueridor,
el moro la sospira .. La patria es gran, es bella...
Qui en el torneig dels segles recullirà per ella
la flor d'eterna olor?

Aixó que en tant hermosa forma'ns ha
dit un dels nostres poetes (1), es la pin-
tura més justa, compendiosa y acabada
que en conjunt pot fer-se de nostra pa-
tria.

Venjansa d'oprimits

Prop dels marges d'un torrent
tenia terra un pagès,
y per satisfet al moment
sa ambició sempre creixent,
veyen mansa la corrent
entre dins l'aixamplà un poc mes.

Mirant segura la parada
per satisfet no's donà,
per las aigües respectada
sa terra, un altre vegada
lo pagès ab son aixada
un poc mes la va aixamplà.

Altre cop lloc li prengué
fins a deixarli'l pas just,
y en lo bell mitj del terré
sense pensar mai en rē
una masia's v'á fe
ont poguer estar á gust.

L'atrapà la pluja un dia
per l'hisenda passegant,
l'hisenda que al riu prenia
y com seva la tenia!
y va corre a la masia
resguard y supluig buscant.

La tempesta anà creixent
y trovant estret el pas
l'avinguda del torrent,
se desbordà la corrent
y arrastà al mar inclement
la terra, el pagès y'l mès.

(1) En Joan Alcover.

¡Oh tiràns que ab fé insensata
el vostre podè absolut
feu tragà al poble que acata!
Si un jorn la tempesta exalta
penseu que fereix y mata
per recobrá'l que ha perdut!

J. ALADERN.

Plecs y esquinsades

Yo tranquilo en paz vivia, creientme que totes les relacions oficiales y particulars dels federales quedaven reduides ab gent de poc mes o menys, ab la poca roba, que ni pagan ni pagaran mai contribució perque no tenen aon deixarse caurer.

Pero d'aquest horror, dic, erior (cuidado ab la e y la o), me n'ha tret el *Diario del Hijo*. Llegeixin: «Los federales solamente permiten la libre entrada á los marqueses y millonarios», llegeixin més: «y obligan á hacer antesa á los visitantes que calzan alpargatas y visten blusa»...

Callad, por Dios, joh, D. Juan!

No se, es tant estupenda questa noticia qu'em resisteixo a creurerla, perque, quins marquesos y quins millionaris son aquests que ns visiten?

¡Meditém!... fem memoria.

**

Per de prompte no podem recordar en que mai haigin vingut marquesos a visitarnos. Ja ni han, ja, de marquesos, prou, pero aquests no tenen el *títol legalisat*. Son marquesos d'anar per baix el port, y els seus marquesats no foren otorgats per *Prínceps ni Magnates*, sinó pel vulgo, com si diguessim, pel Bordes, l'Esprión, el Valencian, etz., per tant, desitjém que el *Hijo* ens tregui de dubtes y ens digui el nom de aquests marquesos. ¡Que surtin qu'els volém coneixer!

**

Respecte als que «calzan alpargatas y visten blusa» verdaderament, molt mal fet de que s'els obligui a fer *antesala*. Opinem com el *Predilecto*; les portes sempre obrites, de bat a bat. Pero *Hijo*, allá aont no hi ha sala pera fer *ante* es precis fer com les dones quant van a la font: ¿Qui es l'últim? Y després de l'un omple l'altre.

Eso es equidad... dic jo.

**

Y de millionarios, a no ser qu'es refereixi al *trompa* den Fernandet, tampoc en coneixem cap més. Pero aquest se fica dintre sense demanar permís a ningú. Ell si que rai, ab això de cumplidos no li ve d'un metro.

Y fa perfectissimament bé. Cada hu es com cada hu, y aquí no li agradi que ho deixi.

**

Por lo demás, tingui la més completa seguretat el Sr. *Hijo*, que li estém y li estarém per sempre més, molt reconeguts y que li desitjém fors anys de vida per seguir treballant en defensa dels interessos morals y materials de *pòr y para nosotros*.

¡Ah! consti que entre les molt-s firmes de VARIOS USUARIOS, hi ha, també, la, encare que modesta, de *SENYERA FEDERAL*.

Potser no se n'havia adonat.

**

En les carrees de automòbils, celebrades el proppassat dijous, de la «Copa Catalunya» hi hagué brassos trencats y caps a trossos.

Verdaderament el sport es una gran cosa!

Puede el baile continuar.

Hem observat que algunes policies de la secreta no sempre estan cumplint ab llur càrrec.

Perque no creiem nosaltres que l'estarse aturats ab una dida,—per cert de la terra dels maños,—y en plena rambla, sigui això vichilar. Tot lo més serà *inspeccional*. Y de l'una cosa a l'altra hi ha molta diferencia.

Diu el nostre confrare *Ciutadania* de Sabadell:

«Ab pena's enterèm per la prempsa d'aria que en Carner, Vallès y Ribot y Hurtado van de comissió per allà dalt demanant almoina als polítics fracasats.

No es aixis com os volém.

No os volém humillats, sinò forts per exigir, ja que la raó es nostra.»

Conformes de tota conformitat.

Recomaném al «Orfeó Tarragoni», dongi més varietat al seu repertori, doncs sempre un mateix menjar, no diré que fassi mal, pero cansa. Y sobretot no coincideixin en publicar la llettra de «Mare de Deu» en els programas. Fa massa lloanza, creguins. Y creguins, també, que potser hi tenim dret a dir lo que diem.

Doncs si, senyors.

Espinosa, el gendre d'en Ferrandiz es un caballé que un dia tingué una debilitat y, com que els reconstituyents van cars en nostra terra, després va tenirne un'altre y un altre y una renglereta de seguidas.

Això no fora rés, pero com que les seves debilitas debilitaven als altres está clar que ells han sigut els qui han posat el crit ai cel y l'han ensorrat.

Pobre senyor! Ab un apellido tan noble i DE ESPINOSA!

¿Com ho farà are, si fins la dignitat del nom li priva de demanar caritat?

Nou cant dels *Segadors* que recomaném a tots els individus de la Lliga-cama per quant hi torni a haver elecció:

Catalunya comtat gran
que vols esser rica y plena
Valls, Farguell, Argemí y Roig
t'han declarada la guerra.
Bon cop de fals
bon cop de fals defensors de la terra
bon cop de fals.

Desde la Diputació,
poguent fer molt bona feina,
al pressupost cultural
li han dat puñalà trapera.

Bon cop de fals
bon cop de fals segadors de la terra
bon cop de fals.

Quant s'acostin eleccions
recordeus d'aquesta feta
¡Via fora an els traidors!
Ensoreu los sota terra.

Bon cop de fals
bon cop de fals defensors de la terra
bon cop de fals.

Y al qui li sembli curta la cansó que vingué que a LA SENYERA FEDERAL li enseñarán el reste.

El *Diario del Negocio*, dic del *Comercio*, vol feros creuer que'l seu idol, el *Predilecto*, el deixen alternar ab Mariano, Kindelan, Puigcerver, Sardà, Mayner, Nougués y altres.

¡No home, no! Aquells senyors coneixen massa al ilustre D. Juan, y no tan solzament no'l deixen alternar en llurs converses, sinó que quan el predilecte dels del *Negocio* necessita veurer an aquells senyors, el fan esperar, no a l'antesala, sinó a la porta del carrer fent companyia al porter.

Solts y noves

Pera'l proper diumenge, diada de Pasqua Florida, se prepara en el Centre Federal un extraordinari ball a gran orquesta.

El jovent està animat d'allò més y moltes senyoretas dansaires han promés la llur assistencia.

Serà un èxit com els demés de la temporada.

No pot tolerarse més, senyor Arcadi Pabús que fan les nostres veines en espollar en balcons de carrer ben céntrics les varies pesses de roba y mobles en hores de relatiu trànsit.

Que ja no serveixen pera res les Ordunans Municipals y els agents encarregats de ferles cumplir?

**

Y apropósito, ara que parlém de assumpcions municipals.

Es ja una costüm vella en la nostra ciutat, l'escombrar el veïnat les àrees en sec, es a dir, que al ferho aixequen una polsaguera de mil dimonis.

Els que'ns veiem obligats pels nostres habituals quefers a passar en aquelles hores del matí pels carrers, som els que'n toquem les conseqüencies, y a fé que es molt perjudicial per la salut del cos el tenir que respirar aquella atmòsfera prenyada de les porqueries de la terra y per consegüent de microbis.

Preguntém, doc, si's podría advertir als veïns la necessitat de regar una mica les àrees, avans de procedir a la seva limpessa y no després com ho fan ara.

Creiem que hi sortirien guanyant ells mateixos y els pacífics tranzeunts.

Hem rebut el primer nombre del periòdic obrer bi-mensual *El Trabajo*, que's publica a Sabadell.

Deixém ab gust establert el canvi.

Ha mort a París, als 66 anys, el poeta líric francés en François Copée, autor de varies obres literaries y dramàtiques y individu de l'Academia Francesa.

Encar que Copée professà idees retrògades, se'l respectá y se l'admirá pel seu talent y per son carácter bondados, arribant a ferse tan popular el seu nom, que viurà per llarg temps en tota la França.

Ara que sembla passat ja el terrible període en que petaven bombes a la ciutat comtal, y que la tranquilitat regnava arrèu, fa uns quants dies n'esclatà una en l'iglesia de sant Jordi de la Corunya, occasionant la explosió ferides en algunes persones que en aquella hora oien la missa en la iglesia esmentada.

El terror fuig de Catalunya pera apostar-se en un'altra terra que, com la nostra lluita també pera la seva emancipació social y pera gaudir de la llibertat.

Y que aquests coses no passen mes que en Aquesta Espanya, quins governs han demostrat palesament que tant y tant l'estimen *regalantli* les moltes lleis que tant els hi hem d'*agrair*...

Verdaderament, es un g-roglific de difícil soluciò.

Molt apesar nostre no va poguer ésser inclòs en el nombre passat el programa del Concert que l'Orfeó Tarragoni va donar el dijous passat en el Teatre Principal, y a quint acte foren galantment conviats, per haverse rebut quan el periòdic ja estava tirat de temps.

En altre lloc publiquèm la ressenya del Concert esmentat

L'arcalde de R. O. de Barcelona, l'altre dia va rebre una fenomenal xiulada pro-

testa de la majoria del poble barceloni, per haver sospés de sa voluntat la base 5.º del Pressupost de Cultura.

Ja ho deien, que això era en *justo castigo a su perversidad...*

Aquesta nit en honor del Club ciclista «El Pedal» organisador de la renomada cursa de motocicletes, «Copa Samà», corredor y demés distingits hostes vinguts per aquesta notable festa, l'Ateneu de Tarragona celebrarà en la sala del seu hermos Teatre Principal, un extraordinari ball que promet resultar lluidissim.

El desinternat concell que donarem al *Diario del Comercio*, no ha sigut aprofitat. Empenyat en obrar, com sempre, ab la major mala fe, treu el testimoni de personalitats que està convensut no s'han de rebaixar a dormir per auditis pel portaveu canyellista y per lo tan no desautorizaran l'atrevida falsetat del *Hijo predilecto*.

Per nostra part, no'ls hi donarà gust; sab ja'l públic el procedir del *Diario*.

Sabèm que la «Rondalla Tarragonense», que componen bon nombre de senyoretas y varis joves socis de l'«Ateneo Tarragonense de la Clase Obrera», prepara pera'l diumenge dia 14 del vinent Juny, el seu debut en aquella societat, que serà un concert en obsequi als socis protectors d'aquella «Rondalla».

Se queixen quisquins subscriptors de la revista cultural *Humanidad Nueva* de no haver rebut el nombre corresponent al actual mes de Maig.

Nosaltres que tampoc hem rebut el canvi de tan estimat confrare en el mes que acaba, preguém al Administrador de *Humanidad Nueva* procuri averiguar la causa de la pèrdua dels exemplars, puig no podem creurer que hagi deixat de remetrels.

Avui a les set del vespre deu celebrar-se a la Casa comunal la reunió d'entitats y prempsa pera acordar lo que convinga fer en celebració del centenari de l'adhessió de Tarragona al moviment del dos de Maig de 1808.

Llibres y Revistes

Ruralisme.—Forma el volum 80 de la Biblioteca Popular de «L'Avenç».

Goneguda ja per tots la competència que el seu autor En Joan Roselló té en qüestions agrícoles, creiem quel' millor elogi que podém fer de l'obra es preggar a nostres llegitors que no passin per alt el fraccionament que del mateix publiquem en altre lloc del present nombre.

CLÍNICA Y CONSULTORI

PER LES ENFERMETATS DE LA DONA
Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia y análisis micro-químico d'orina y productos patológicos

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

Doctor Rabadá

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Polyclínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—*Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera als pobres, franca, los diumenges, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.*

Rambla Castellar, 31, principal

Tipografia Tarragonense, Méndez Núñez, 5

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS
IBARRA Y COMPANYÍA Societat en comandita
SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Agüiles, Almeria, Málaga, Cádis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastià, Bayona y Burdeus.

Servei ràpid eventual pera l' Nort d'Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S'admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d'aquests port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

Cabo San Martín

de 2.500 tonelades, capità Maties Limiano. Admetent càrrega y passatgers pera 'ls esmentats ports.

Consignatari a Tarragona:

En MARIÁN PERES

CARNICERIA
DE
JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell. Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisións.

Cosdel Bou, nom. 12.-TARRAGONA

PASTISSERIA Y COLMAT
SARAH BERNHARTD

DE
LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etz.—Complet, assortit en capsetes especials pera bombons.—Objectes de luxe, xampanyes

—vins y licors del pais y de l' extranger.

Sant Agustí, 19.—Tarragona

FÀBRICA DE BRAGUERS

Y DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que 'n saben construir. Costa molt colcar un braguer, pero mes encare saberlo construir, puig avans de colocarlo se es indispensable saberlo construir perque sense la ciència y pràctica de construcció mal se pot adquirir la de colocació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixent per complet llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes pràtic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebels que siguin.

Grans existències de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l' infància y tot lo que 's refereix a Cirugia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

DISPONIBLE

BODEGA VINÍCOLA
DE
DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus mòdics. Unic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Roamate, els quals s'expendrà a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Teléfon nom. 67.

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

GRAN FÀBRICA DE CALSAT

PERA PÀRVULS

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.—TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF
UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construit exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etz. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

LA JOYA DEL CENTRO

DE
JOSEP RIOLA

22, Rambla de Castellar, 22.—TARRAGONA

Vins de taula, Priorats, Rancis y Generosos.—Oli pur de oliva.—Gran assortit d'ampolles de licors y aiguardents de superior qualitat a preus molt econòmics. Xampany desde 3 a 10 pessetes l'ampolla.

SE SERVEIX A DOMICILI

DISPONIBLE